

ANALIZA
REVIZIJA U REPUBLICI SRPSKOJ ZA PERIOD 2016. -
2019. GODINA

SA OSVRTOM NA PARLAMENTARNI NADZOR

SADRŽAJ

UVOD	2
DINAMIKA REVIDIRANJA	3
MIŠLJENJA REVIZIJE	5
KVALIFIKACIJE	12
PREPORUKE KAO KLJUČNI INSTRUMENT STABILNOSTI INSTITUCIJA	13
REALIZACIJA PREPORUKA U PERIODU 2016.-2019. GODINA	14
ODGOVORNOST REVIDIRANIH SUBJEKATA U KONTEKSTU POŠTIVANJA ZAKONA O REVIZIJI	17
POSTIZVJEŠTAJNI PERIOD	18
ODBOR ZA REVIZIJU	18
AKTIVNOSTI ODBORA-DINAMIKA RADA	19
POSTUPANJE NADLEŽNIH ORGANA U KONTEKSTU REVIZORSKIH IZVJEŠTAJA	25
ZAKLJUČCI I PREPORUKE	27
DODATAK 1	29
LITERATURA	32

UVOD

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske, u skladu sa zakonom, provodi javnu reviziju, sa ciljem da osigura nezavisno mišljenje o finansijskim izvještajima i upravljanju javnom imovinom, kao i raspoloživim sredstvima, da bi se obezbijedilo transparentno, zakonito i kvalitetno upravljanje javnim prihodima.

Finansijska revizija obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i reviziju usklađenosti, što znači da će Glavna služba za reviziju, prilikom obavljanja finansijske revizije u skladu sa usvojenim revizorskim standardima, utvrditi da li revidirani finansijski izvještaji istinito i objektivno, u svim materijalno značajnim aspektima, prikazuju finansijsko stanje imovine i izvora, uspješnost poslovanja, novčane tokove i izvršenje budžeta, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja i procijeniti da li se primjenjuju propisi, da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i ocijeniti finansijsko upravljanje, funkciju interne revizije i sistem internih kontrola.

Analiza je fokusirana na subjekte revizije, koji su bili revidirani u periodu 2016.-2019. godina, u Republici Srpskoj, kao i procese koji se dešavaju nakon objavljivanja revizorskih izvještaja.

Predstaviće se proces parlamentarnog nadzora, koji u vezi sa objavljenim i dostavljenim revizorskim izvještajima provodi Odbor za reviziju Narodne skupštine republike Srpske, kao i sama Narodna skupština u slučajevima kada revizorski izvještaji imaju ishodište pred narodnim poslanicima.

Analizom će biti predstavljene i detektovane nepravilnosti i propusti, struktura revizorskih mišljenja, kvalifikacija, kao i preporuka koje su date revidiranim subjektima kroz izvještaje, kao i nivo realizacije preporuka.

Svakako, Analizom će biti predočeno i postupanje nadležnih tužilaštava, koja imaju ozbiljnu ulogu, po objavlјivanju revizorskih izvještaja-

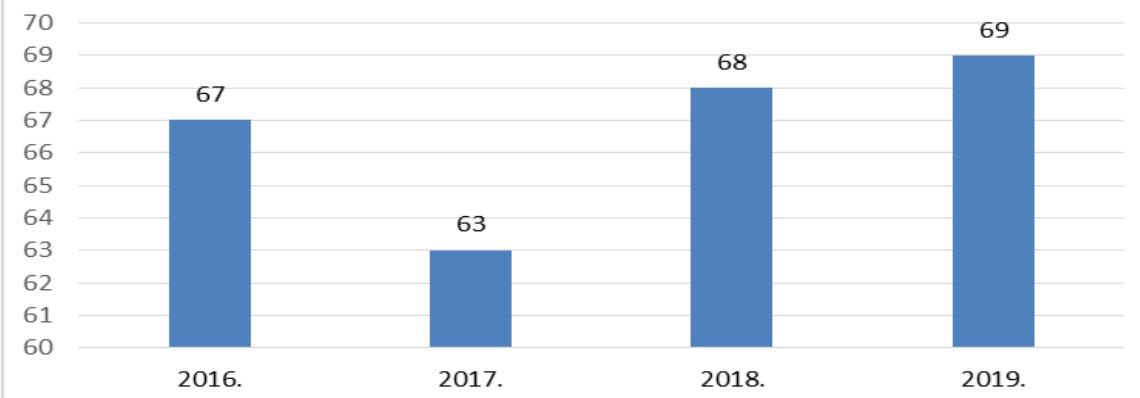
Analizom treba dodatno potaknuti odgovornost subjekata revizije u raspolaganju javnim novcem, ukazati javnosti na značaj revizorskih izvještaja i procedura koje slijede nakon objavlјivanja istih. Akcenat se stavlja i na povećanje realizacije revizorskih preporuka, kao i na aktivniji pristup određenih subjekata u realizaciji preporuka, te redovno objavlјivanje informacija o njihovoj realizaciji.

DINAMIKA REVIDIRANJA

Finansijski izvještaji predstavljaju prikaz finansijskih rezultata subjekata revizije i daju informacije o uspješnosti poslovanja, novčanim tokovima i izvršenju budžeta. Na osnovu „snimljenog“ stanja, revizori imaju osnov za donošenje kvalitetnih i pravičnih odluka u procesu revizije.

Revizija u Republici Srpskoj obuhvata značajno veći broj subjekata, u odnosu na broj subjekata koji se revidira na godišnjem nivou. Glavna služba za reviziju javnog sektora, a u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske, ima obavezu da svake godine vrši reviziju kod 26¹ subjekata revizije. Revidiranje svih ostalih subjekata revizije se vrši u skladu sa planom Glavne službe za reviziju, a na osnovu indicija i procjene rizika, finansijskog značaja revizije, te prikupljenih informacija o poslovanju subjekata i slično.

Broj objavljenih izvještaja o finansijskoj reviziji u Republici Srpskoj za period 2016. - 2019. godina

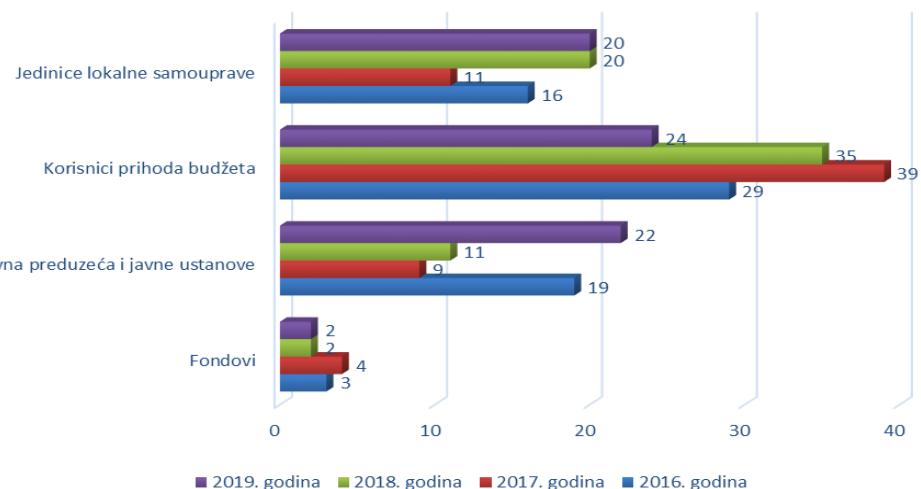

Za period od 2016. do 2019. godina, Glavna služba za reviziju, je pripremila i zaključno sa decembrom 2020. godine, objavila 267 izvještaja o finansijskoj reviziji institucija u Republici Srpskoj, odnosno 263 izvještaja za sujekte revizije, dok su se 4 izvještaja² odnosila na Konsolidovani godišnji finansijski izvještaj za korisnike budžeta Republike Srpske. Iz grafikona je vidljivo da ne postoje velika odstupanja u broju izvršenih finansijskih revizija, te da je u navedenom periodu, najmanje finansijskih revizija izvršeno u 2017. godini. Najveći broj izvršenih finansijskih revizija je bio za 2019. godini- 69, što govori o povećanju obima u obavljanju finansijskih revizija.

¹ 25 korisnika budžeta i Konsolidovani godišnji finansijski izvještaj za korisnike budžeta RS.

² Svake godine se vrši revizija Konsolidovanog finansijskog izvještaja za korisnike budžeta RS.

Revidirani subjekti, po vrsti, u periodu 2016.-2019. godina

Najviše revidiranih subjekata čine korisnici budžeta, njih 127 ili 47% za četiri godine, od ukupnog broja objavljenih revizorskih izvještaja. U ovaj broj se računaju i subjekti obavezne revizije³, kao i Konsolidovani finansijski izvještaj za korisnike budžeta RS. Jedinice lokalne samouprave su druge najzastupljenije po broju objavljenih finansijskih izvještaja za revidirani period 2016.-2019. godina sa 67 objavljenih izvještaja. Javna preduzeća i javne ustanove su zastupljeni sa 61 revidiranim izvještajem.

Iz grafikona je vidljivo da se u 2019. godini, Glavna služba za reviziju značajno posvetila, radu na revizorskim finansijskim izvještajima javnih preduzeća i javnih ustanova. Vidljivo je i da je Glavna služba za reviziju javnog sektora, povećala broj finansijskih revizija za jedinice lokalne samouprave u periodu 2018. i 2019. godine. Značajno je prisustvo Glavne službe za reviziju, u nižim nivoima vlasti, posebno što npr. lokalni parlamenti u jedinicama lokalne samouprave nemaju obavezu razmatranja revizorskih izvještaja.

Više od trećine objavljenih revizorskih izvještaja u svakoj revidiranoj godini se odnosi na reviziju obaveznih subjekata revizije. U godinama koje dolaze, treba značajno povećati intenzitet revidiranja subjekata lokalnog karaktera koji nisu obavezni da se svake godine revidiraju, kako bi javna sredstva bila transparentnije i sa većom kontrolom bila utrošena.

³ Generalni sekretarijat Vlade RS i 16 ministarstava, Služba predsjednika RS, NSRS, Vijeće naroda, Poreska uprava RS, Fond PIO RS, Fond zdravstvenog osiguranja, Javni fond za dječiju zaštitu i JU Zavod za zapošljavanje Republike Srpske.

MIŠLJENJA REVIZIJE

Da bi prenijeli svoj stav o finansijskom poslovanju određene institucije, a kako to propisuju ISSAI standardi, revizori svoje ocjene, odnosno mišljenje daju u standardizovanom formatu. ISSAI 100 standard propisuje da mišljenje može biti „bez kvalifikacije“ ili „sa kvalifikacijom“⁴. Mišljenje „bez kvalifikacije“ je tzv. „pozitivno mišljenje“, pod kojim se ubraja i pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje (isticanje predmeta)⁵. Pozitivno mišljenje se daje kada revizor utvrđi da finansijski izvještaji pružaju istinit i objektivan prikaz finansijskog poslovanja institucije, u skladu sa zakonskim propisima.

Sa druge strane, mišljenja „sa kvalifikacijom“ mogu biti:

- Mišljenje s rezervom – U slučaju kada revizor nije u mogućnosti da izrazi pozitivno mišljenje, a njegova neslaganja nisu od takvog materijalnog značaja da bi zahtijevali izražavanje negativnog mišljenja, on se odlučuje na „mišljenje s rezervom“. Rezerva se u ovom tipu mišljenja izražava korištenjem izraza "osim za pitanja na koja se odnosi".
- Negativno – Negativno mišljenje daje se u slučaju kada revizor ima dovoljne i odgovarajuće dokaze iz kojih zaključuje kako su greške u finansijskom poslovanju značajne i sveprisutne. Takođe, ovakvu ocjenu revizor će dati kada uoči kontinuirane pogrešne iskaze u finansijskim izvještajima;
- Suzdržavanje od davanja mišljenja – Ovakva „ocjena“ revizora daje se u slučaju kada nije u mogućnosti dobiti dovoljne i odgovarajuće dokaze o određenim stavkama u okviru predmetnog pitanja. Riječ je pitanjima koja jesu ili bi mogla biti od materijalne važnosti, ali nisu sveprisutna u finansijskom poslovanju institucije.

Finansijska revizija podrazumijeva davanje dva revizorska mišljenja. Jedno je mišljenje koje se daje za finansijske izvještaje, drugim mišljenjem Glavna služba za reviziju javnog sektora, zauzima stav o usklađenosti aktivnosti, transakcija i informacija u finansijskim izvještajima subjekata revizije sa zakonima i drugim propisima⁶ i na osnovu toga daje mišljenje o usklađenosti. Svi subjekti revizije u periodu 2016.-2019. godina su od Glavne službe za reviziju dobili po dva mišljenja.

U nastavku je pregled datih mišljenja⁷ za svaku od posmatranih godina, prikazujući dva mišljenja finansijske revizije, po metodologiji, koja se u Republici Srpskoj primjenjuje već za revidirane izvještaje u 2014. godini.

	FI	U	FI	U	FI	U	FI	U
	2016.		2017.		2018.		2019.	
Pozitivno mišljenje	14	23	24	29	33	33	35	27
Mišljenje sa rezervom	48	36	33	31	32	31	32	39
Negativno mišljenje	5	8	6	3	3	4	2	3
Suzdržano mišljenje	0	0	0	0	0	0	0	0

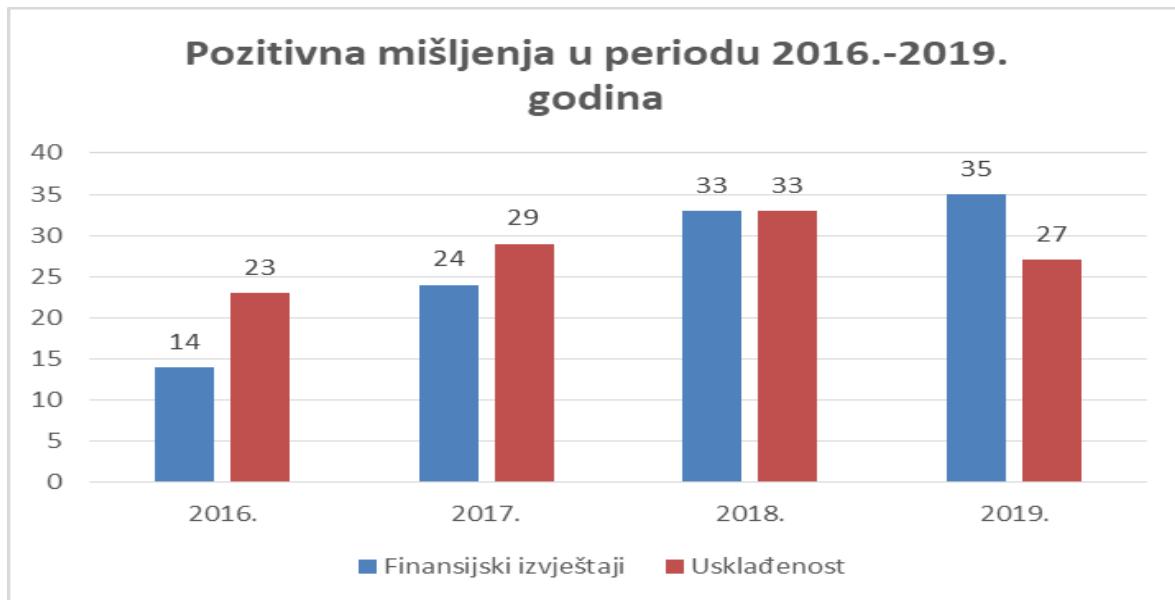
⁴ Kvalifikacija, u kontekstu revizije, je precizno objašnjenje za iskazano revizorsko mišljenje. Naziva se i osnov za mišljenje.

⁵ Uz svako od mišljenja, revizori mogu skrenuti pažnju, revidiranoj instituciji, na određeno pitanje, koje smatraju posebno značajnim, ali ne toliko da bi uticalo na datu ocjenu (i predstavljalo kvalifikaciju). U tom slučaju ocjeni se može pridružiti odrednica „sa skretanjem pažnje“ (pa imamo Pozitivno mišljenje sa skretanjem pažnje i samo Pozitivno mišljenje, itd.).

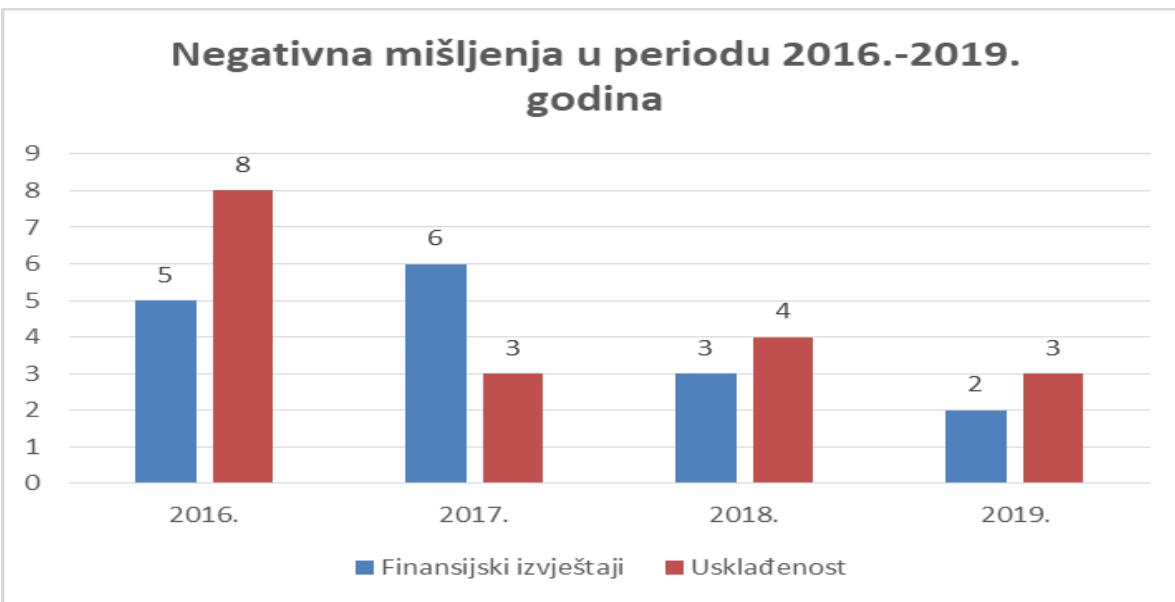
⁶ Drugi propisi su: pravilnici, odluke, strategije, uredbe, zaključci, rješenja i itd.

⁷ F – Finansijski izvještaji; U - Revizija usklađenosti

Iz tabele je vidljivo da je u periodu 2016.-2019. godine, značajno povećan broj pozitivnih mišljenja, na finansijske izvještaje. Kao primjer, navest ćemo da je 2016. godine, Glavna služba za reviziju, dala 14 pozitivnih mišljenja na finansijske izvještaje, dok je za revidirane subjekte u 2019. godini, taj broj povećan na značajnih 35 pozitivnih mišljenja na finansijske izvještaje. Kada posmatramo pozitivna mišljenja na usklađenost poslovanja, u 2019. godini, je primjetan pad u davanju pozitivnog mišljenja, u odnosu na 2018. godinu.

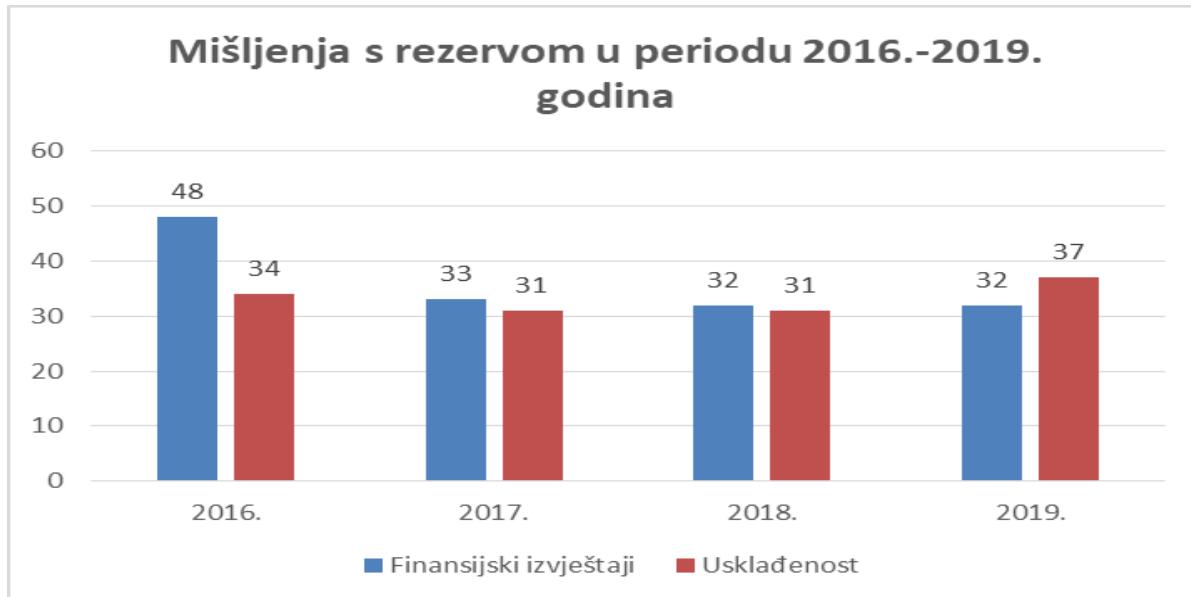

Naveli smo da je povećan trend pozitivnih mišljenja na finansijske izvještaje, ali isto tako je primjetan i trend blagog pada u broju negativnih revizorskih mišljenja. U 2016. godini, Glavna služba za reviziju je dala pet negativnih mišljenja na finansijske izvještaje i osam negativnih mišljenja na usklađenost poslovanja. U 2019. godini, data su dva negativna mišljenja na finansijske izvještaje i tri negativna mišljenja na izvještaje na usklađenost poslovanja.

Ipak, najčešće mišljenje Glavne službe za reviziju, odnosi se na mišljenje s rezervom, kako na finansijske, tako i na izvještaje o usklađenosti poslovanja. S obzirom na povećan broj pozitivnih finansijskih izvještaja, uzročno-posljedično se smanjuje broj izvještaja koji imaju oznaku mišljenje s

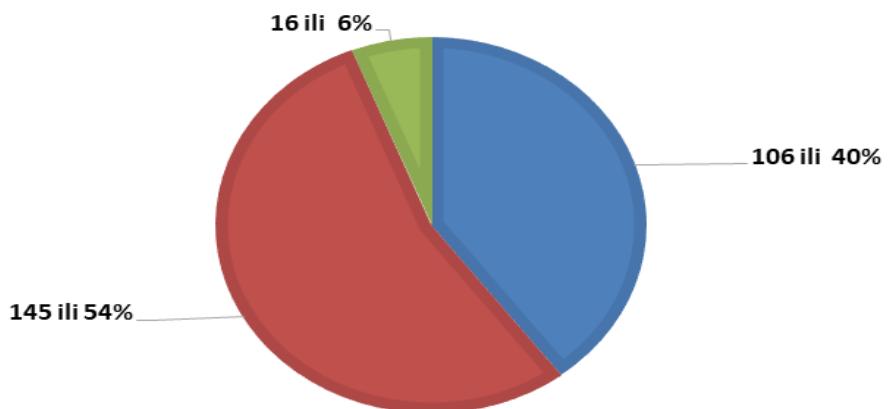
rezervom. Usklađenost poslovanja, prema revizorskim mišljenjima, a ono se najčešće referira na zakonodavni odgovor u poslovanju subjekata, nije u posmatranim godinama imalo pozitivan rast. Naprotiv, 2016.godine su data 34 mišljenja s rezervom, da bi u 2019. godini se broj mišljenja s rezervom povećao na 37.

Ukupno, u periodu 2016.-2019. godina, Glavna služba za reviziju je objavila 267 izvještaja i za svaki izvještaj je dala mišljenje na finansijske izvještaje, kao i na usklađenost poslovanja. U navedenom periodu nismo pronašli ni jedan slučaj da se Glavna služba suzdržala od mišljena, što je dobra informacija, sa stanovništa da je svaki od revidiranih subjekata bio otvoren za proces revidiranja i nije nedostajalo dokumentacije na osnovu koje se može izraziti mišljenje.

MIŠLJENJA GLAVNE SLUŽBE ZA REVIZIJU NA FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE U PERIODU 2016.-2019. GODINA

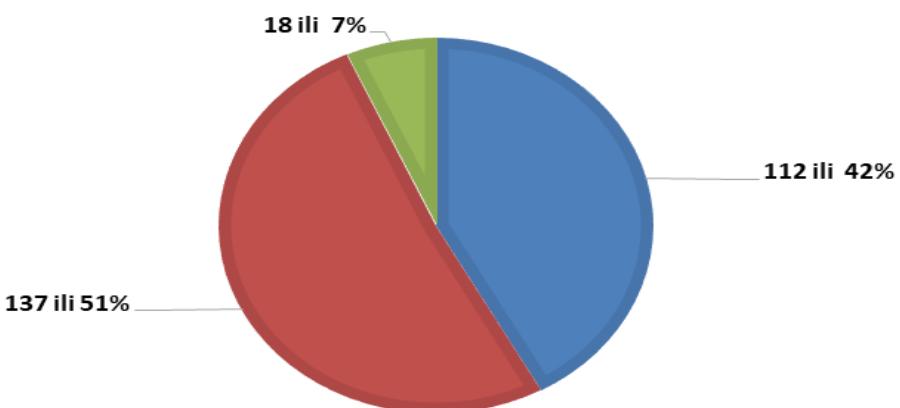
■ Pozitivno mišljenje ■ Mišljenje s rezervom ■ Negativno mišljenje

Glavna služba za reviziju je sveukupno dala 106 pozitivnih mišljenja u periodu 2016.-2019. godina, dok su subjekti revizije, u najvećem broju revidiranih izvještaja, zavrijedili mišljenje s rezervom- 145 puta. Negativno mišljenje, je u naznačenom periodu, dato 16 puta. Ovdje smo naveli mišljenja na revidiranje finansijskih izvještaje.

MIŠLJENJA GLAVNE SLUŽBE ZA REVIZIJU NA USKLAĐENOST U PERIODU 2016.-2019. GODINA

■ Pozitivno mišljenje ■ Mišljenje s rezervom ■ Negativno mišljenje

Slično, kao i kod finansijskih izvještaja i kod revizorskih izvještaja za segment usklađenosti, preko 50% su mišljenja s rezervom na usklađenost, zatim slijede pozitvana revizorska mišljenja sa 42%. Najmanje se zastupljena negativna mišljenja na usklađenost u periodu 2016.-2019. godina-7%.

Kada uzmemu u obzir da je 51% mišljenja s rezervom, uz dodatnih 7% negativnih mišljenja, može se zaključiti da revidirani subjekti i dalje u značajnom broju ne rade u skladu sa zakonima i drugim propisima i da je njihova finansijska disciplina još uvijek nedovoljna. Kvalitetnjim poštivanjem zakonodavstva i drugih propisa od strane subjekata revizije, potrošnja javnog novca može biti na znatno višem nivou a transparentnost povećana.

Mišljenja s rezervom su najviše zastupljena u revizorskim izvještajima, što je podatak kojim se pravi tek minimalna distinkcija, sa negativnim izvještajima. Svakako, potencijalni subjekti revizije, trebaju uraditi sve što mogu, kako uopšte ne bi bilo negativnih revizorskih mišljenja, a da mišljenja s rezervom budu tek sporadična.

U nastavku dajemo pregled institucija koje su dobile negativno mišljenje na reviziju finansijskih izvještaja i na usklađenost sa zakonima i propisima.

Naziv institucije	Godina	Mišljenje na finansijsko poslovanje	Mišljenje na reviziju usklađenosti
Opština Bileća	2016.	N	N
Opština Kozarska Dubica	2016.	N	N
Opština Krupa na Uni	2016.	N	N
Dom zdravlja Sveti Pantelejmon Kotor Varoš	2017.	N	N
JZU Dom zdravlja Sveti Sava Teslić	2017.	N	N
JU Studentski centar	2018.	N	N

Od ukupnog broja revidiranih subjekata, za njih šest je dato negativno mišljenje i na finansijske izvještaje i na usklađenost sa zakonima i propisima. Ovdje se može konstatovati da je u posmatranom periodu 2016.-2019. godine, prema objavljenim revizorskim izvještajima, došlo do povećane odgovornosti u radu institucija koje su obavezni subjekti revizije, u odnosu na niže nivoje vlasti koji se preiodično revidiraju, što govori o značaju češćeg procesa revidiranja subjekata revizije. U 2016. godini, tri jedinice lokalne samouprave su, od Glavne službe za reviziju, dobile oba negativna mišljenja. U 2017. godini, dva doma zdravlja su dobila oba negativna mišljenja, dok je jedna javna ustanova, dobila oba negativna mišljenja u 2018. godini. U 2019. godini, nijedna institucija, nije dobila oba negativna mišljenja.

Sada ćemo predstaviti subjekte revizije koje su u periodu 2016.-2019. godine, od strane Glavne službe za reviziju, dobile oba⁸ pozitivna mišljenja. Prethodno smo naveli da Glavna služba za reviziju, ima 25 obaveznih revizija + Konsolidovani godišnji finansijski izvještaj za korisnike budžeta RS. Pored obaveznih revizija, u periodu 2016.-2019. godina, Glavna služba za reviziju je provodila revizije i u jedinicama lokalne samouprave, javnim preduzećima, kao i kod drugih upravnih organizacija koje su budžetski korisnici.

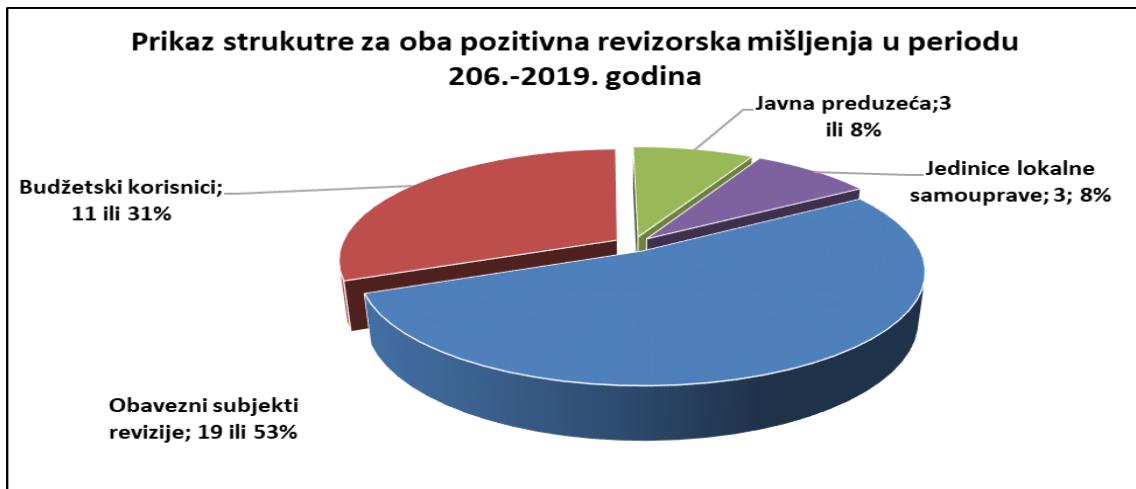
NAZIV SUBJEKTA	GODINE POZITIVNOG REVIZIJE	MIŠLJENJE (F)	MIŠLJENJE (U)
SLUŽBA PREDSJEDNIKA REPUBLIKE SRPSKE	2016., 2017., 2018. i 2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE	2016., 2017., 2018. i 2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
VIJEĆE NARODA REPUBLIKE SRPSKE	2016., 2017., 2018. i 2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE REPUBLIKE SRPSKE	2016., 2017., 2018. i 2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO FINANSIJA	2016., 2017., 2018. i 2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRAĐEVINARSTVO I EKOLOGIJU	2016., 2017., 2018. i 2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje

⁸ U dodatku ćemo predstaviti tabele za svaku godinu posebno

MINISTARSTVO EKONOMSKIH ODNOŠA I REGIONALNE SARADNJE	2016. , 2017.,2018. i 2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
PORESKA UPRAVA REPUBLIKE SRPSKE	2016.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
FOND PIO RS	2016. , 2017.,2018. i 2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
POŠTE SRPSKE a.d. BANJA LUKA	2016.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
KAZNENO POPRAVNI ZAVOD BIJELJINA	2016.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO NAUKE I TEHNOLOGIJE	2017., 2018. i 2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO PRAVDE	2017., 2018. i 2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA	2017., 2018. i 2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO PROSVJETE I KULTURE	2017., 2018. i 2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I VEZA	2017., 2018. i 2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
AGENCIJA ZA AGRARNA PLAĆANJA	2017., 2018. i 2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO INDUSTRIJE, ENERGETIKE I RUDARSTVA/MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA JAVNI FOND ZA DJEČJU ZAŠTITU	2018., 2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
PRAVOBRANILAŠTVO REPUBLIKE SRPSKE	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
REPUBLIČKA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
REPUBLIČKI ZAVOD ZA STATISTIKU	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
SLUŽBA ZA ZAJEDNIČKE POSLOVE VLADE REPUBLIKE SRPSKE	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE ZP „HIDROELEKTRANE NA DRINI“ A.D. VIŠEGRAD	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
OPŠTINA DERVENTA	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
AKADEMIJA NAUKA I UMJETNOSTI REPUBLIKE SRPSKE	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
AGENCIJA ZA BEZBJEDNOST SAOBRAĆAJA REPUBLIKE SRPSKE	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
REPUBLIČKI CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE RATA, RATNIH ZLOČINA I TRAŽENJE NESTALIH LICA REPUBLIČKI DEVIZNI INSPEKTORAT	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO BIJELJINA	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
OKRUŽNI SUD BIJELJINA	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO PORODICE, OMLADINE I SPORTA RS	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO ZDRAVLJA I SOCIJALNE ZAŠTITE	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO UPRAVE I LOKALNE SAMOUPRAVE	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
ZP „HIDROELEKTRANE NA VRBASU“ A.D. MRKONJIĆ GRAD	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
OPŠTINA HAN PIJESAK	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
OPŠTINA BRATUNAC	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje

Generalni sekretarijat Vlade RS i 16 ministarstava, Služba predsjednika RS, NSRS, Vijeće naroda, Poreska uprava RS, Fond PIO RS, Fond zdravstvenog osiguranja, Fond dječje zaštite RS i JU Zavod za zapošljavanje RS, čine 25 subjekata obavezne revizije. Posmatrajući strukturu i vrstu subjekata revizije, pozitivna mišljenja za oba izvještaja

dato je za 19 subjekata obavezne revizije u periodu 2016.-2019. godina. Slijedi 11 budžetskih korisnika koji su imali oba pozitivna mišljenja u navedenom periodu. U istom periodu, 3 javna preduzeća su dobila oba pozitivna mišljenja, kao i svega 3 jedinice lokalne samouprave.

Iz prethodnog grafikona se može zaključiti da je učestalost revidiranja subjekata revizije veoma bitna i da je najviše pozitivnih mišljenja dato subjektima koji su obavezni da se revidiraju u svakoj godini. Budžetskim korisnicima, koji su pod nadležnošću obaveznih subjekata revizije, je dato 11 pozitivnih mišljenja. Jedinicama lokalne samouprave(opštine i gradovi) su za period 2016.-2019. godine, data svega 3 pozitivna mišljenja po oba osnova u navedenom periodu. One, kao i javna preduzeća, nisu obavezan subjekat revizije i pokazuju značajan zaostatak u kontekstu pozitivnih mišljenja, u odnosu na obavezne subjekte revizije.

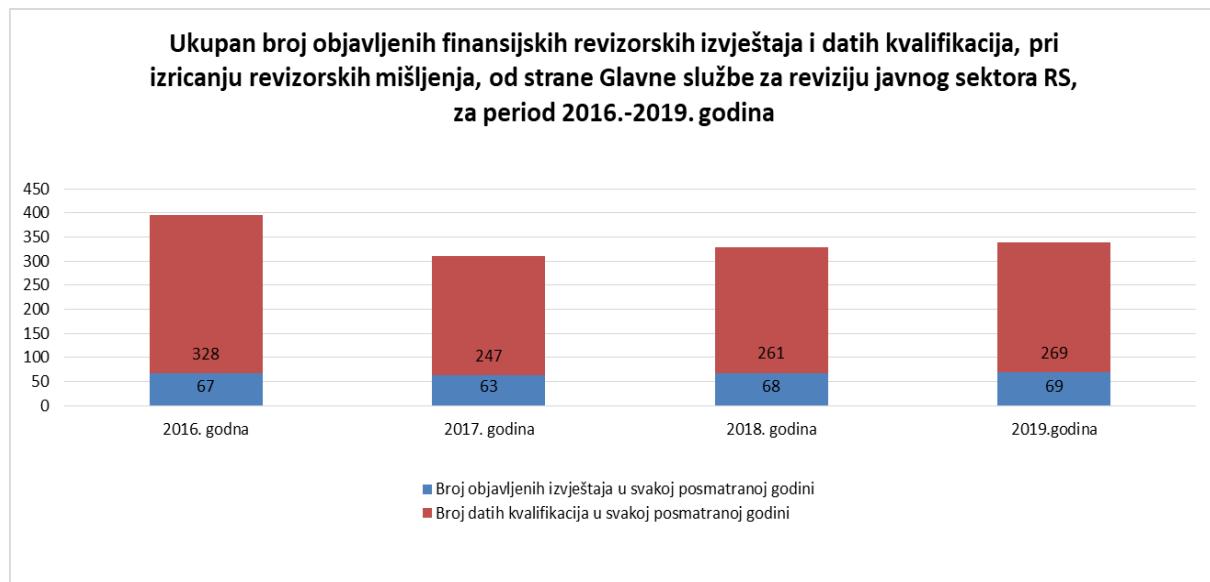
Prethodno smo kroz tabele, prikazali subjekte koji su imali oba pozitivna i oba negativna revizorska mišljenja.

Grafikon prikazuje da je broj pozitivnih izvještaja za obe vrste mišljenja, udvostručen u 2019. godini, u odnosu na 2016. godinu, s tim da je u 2018. godini zabilježen najveći broj pozitivnih mišljenja i za finansijsku i za reviziju usklađenosti. S druge strane, negativnih mišljenja po oba parametra, nije bilo uopšte u 2019. godini.

KVALIFIKACIJE

Za izražena negativna mišljenja, mišljenja sa rezervom ili za uzdržavanje od davanja mišljenja revizori uvjek daju odgovarajuće kvalifikacije, odnosno osnovu za to mišljenje. Dakle navode jedan ili više razloga koji su uticali na donošenje određene ocjene. Pri tome treba imati u vidu da to nisu jedine primjedbe koje su revizori izrazili u izvještaju o provedenoj reviziji. Broj nalaza koje revizori istaknu u izvještaju (i na osnovu kojih se kreiraju preporuke instituciji za otklanjanje nedostataka u radu) je mnogo veći, ali oni nisu tog stepena važnosti (materijalnog značaja) da utiču na ocjenu. Dok su one koje po određenim standardima bitno utiču na revizorsku ocjenu posebno istaknute i nazivaju se kvalifikacijama. Pa se nekad i sve revizorska mišljenja koja nisu pozitivna, zajednički nazivaju "mišljenjima sa kvalifikacijama".

Revizori su, u izvještajima, dali ukupno 1105 kvalifikacija, na osnovu kojih su formirali revizorsko mišljenje, te dali preporuke u skladu sa istima. Najviše kvalifikacija, Glavna služba za reviziju je dala u 2016. godini-328 kvalifikacija. U 2017. godini, broj kvalifikacija je bio značajno niži, ali je bio i manji broj objavljenih izvještaja. U posljednje dvije posmatrane godine(2018. i 2019.) godine, broj kvalifikacija, kao i broj objavljenih izvještaja, je neznatno varirao.

Značaj kvalifikacija je specifičan, jer svaka od datih kvalifikacija ima značajan uticaj, pri izricanju revizorskog mišljenja, a uzročno-posljeđično, na bazi kvalifikacija se kreira značajan dio revizorskih preporuka. Preporuke su uvjek istaknute i njihova realizacija je veoma važna, za ispravljanje nepravilnosti, koje su uočene, prilikom finansijske revizije.

Kako bismo što više u praktičnom smislu pokazali značaj kvalifikacija, predstavićemo na primjeru Ministarstva uprave i lokalne samouprave, kojem je u 2018. godini, dato mišljenje s rezervom na usklađenost, a kvalifikacije su se odnosila na činjenicu da na web stranici Ministarstva nije objavljen Plan javnih nabavki za 2018. godinu, te dio nabavljenih stručnih usluga, nije planiran istim niti su naknadno donesene posebne odluke o pokretanju postupaka javnih nabavki za predmetne usluge, što nije bilo u skladu sa članom 17. stavovi (1) i (2) Zakona o javnim nabavkama. Za nabavke goriva, usluga održavanja vozila i održavanja softvera nisu objavljena obavještenja i sačinjeni izvještaji, što nije u skladu sa članovima 35. stav (1), 36. stav (1), 75. stav (1) i 88. stav (1) Zakona o javnim nabavkama.Za usluge iz Aneksa II dio B nisu provedene procedure javnih nabavki što nije u skladu sa članom 8. Zakona o javnim nabavkama i Pravilnikom o postupku dodjele ugovora o uslugama iz Aneksa II dio B.

Na osnovu prethodno pojašnjenje kvalifikacije, Glavna služba za reviziju je dala tri preporuke, koje su se u potpunosti odnosile, na prethodno napisane kvalifikacije. Ministarstvo uprave i lokalne samouprave je u periodu između dvije revizije, realizovalo navedene preporuke, proistekle iz kvalifikacija u vezi usklađenosti poslovanja. Na osnovu realizovanih preporuka, kao i drugih ostvarenih pretpostavki, Glavna služba za reviziju javnog sektora je dala oba pozitivna mišljenja Ministarstvu uprave i lokalne samouprave, za revidirani period 2019. godine.

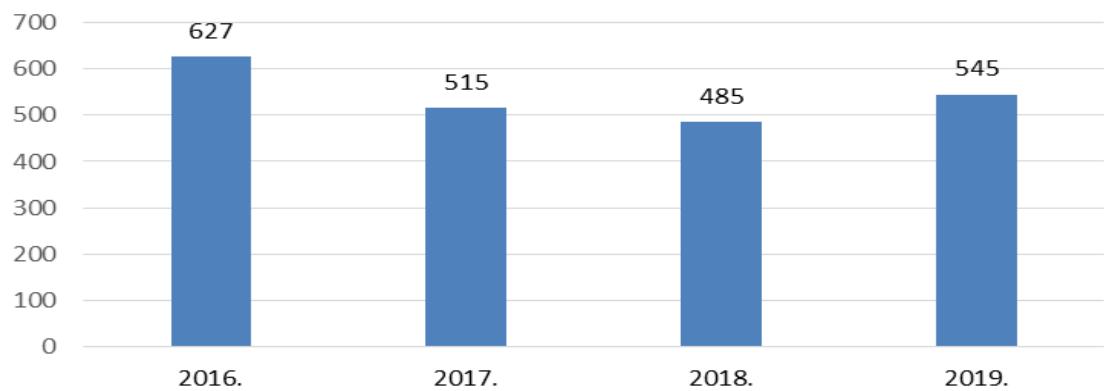
KVALIFIKACIJE SU SUŠTINSKI VAŽNE ZA ODREĐIVANJE REVIZORSKOG MIŠLJENJA U SKLADU SA ZATEČENIM STANJEM KOD SUBJEKTA REVIZIJE. POSTOJI ZNAČAJNA KORELACIJA IZMEĐU KVALIFIKACIJA I PREPORUKA. RAD NA OTKLANJANJU NEDOSTATAKA IZREČENH U KVALIFIKACIJAMA, TE ISPRAVLJENIH KROZ PREPORUKE, MOŽE UČINITI DA SUBJEKTU REVIZIJE BUDE DATO POZITIVNO MIŠLJENJE.

PREPORUKE KAO KLJUČNI INSTRUMENT STABILNOSTI INSTITUCIJA

Revizorski nalazi, u izvještajima o finansijskoj reviziji, pretvoreni su u preporuke za revidirane institucije, kojima je cilj otklanjanje propusta uočenih u radu institucije, kako bi se taj rad, u nastavku, odvijao transparentno, u skladu sa propisima i u korist građana. Preporuke čine jedan od najvažnijih aspekata u procesu revizije i svaka od preporuka ima cilj da unaprijedi određene segmente poslovanja institucija, te u konačnici doprinese finansijskoj i drugoj disciplini.

U posmatranom periodu, revizori su, kroz izvještaje o finansijskoj reviziji, dali ukupno 2172⁹ preporuke revidiranim subjektima. Najviše preporuka je dato u 2016. godini, nakon čega je došlo do pada u broju datih preporuka u 2017. i 2018. godini, da bi se u 2019. godini, ovaj broj povećao.

**Revizorske preporuke u periodu 2016.- 2019.
godina**

⁹ Podaci su preuzeti sa web stranice www.revizije.info za reviziju javnog sektora Republike Srbске.

REALIZACIJA PREPORUKA U PERIODU 2016.-2019. GODINA

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske, na svojoj zvaničnoj veb stranici, daje podatak o realizaciji preporuka, kroz registre preporuka. Ovi podaci su zvanični i ažuriraju se u skladu sa promjenama koje se dešavaju u eventualnim procesima.

U nastavku, dajemo pregled realizacije preporuka po godinama, u skladu sa podacima, koji se redovno ažuriraju na stranici www.revizije.info, kao i na stranici Galvne službe za reviziju javnog sektora RS.

Broj preporuka	Status do 31.12.2020.godine						
Revidirani period	provedena	djelimično provedena	nije provedena	nije aktuelna	nije provjerena	Ukupni zbir	
2016	132	45	62	20	368	627	
2017	165	50	37	0	263	515	
2018	80	31	60	0	314	485	
2019	0	0	0	0	545	545	
Ukupni zbir	377 ¹⁰	126 ¹¹	159 ¹²	20	1490 ¹³	2172	

Tabelarni pregled nam daje pregled, odnosa revidiranih subjekata, prema preporukama koje su im dostavljene od strane Glavne službe za reviziju. Ukupan broj dostavljenih preporuka, zaključno sa 31.12.2020. godine je 2172. Od ovoga broja, izuzećemo u nastavku teksta, 545 preporuka, koje su date za subjekte koji su revidirani u 2019. godini, za koje još ne postoje informacije o statusu preporuka, jer su izvještaji za 2019. godinu, objavljeni u 2020. godini.

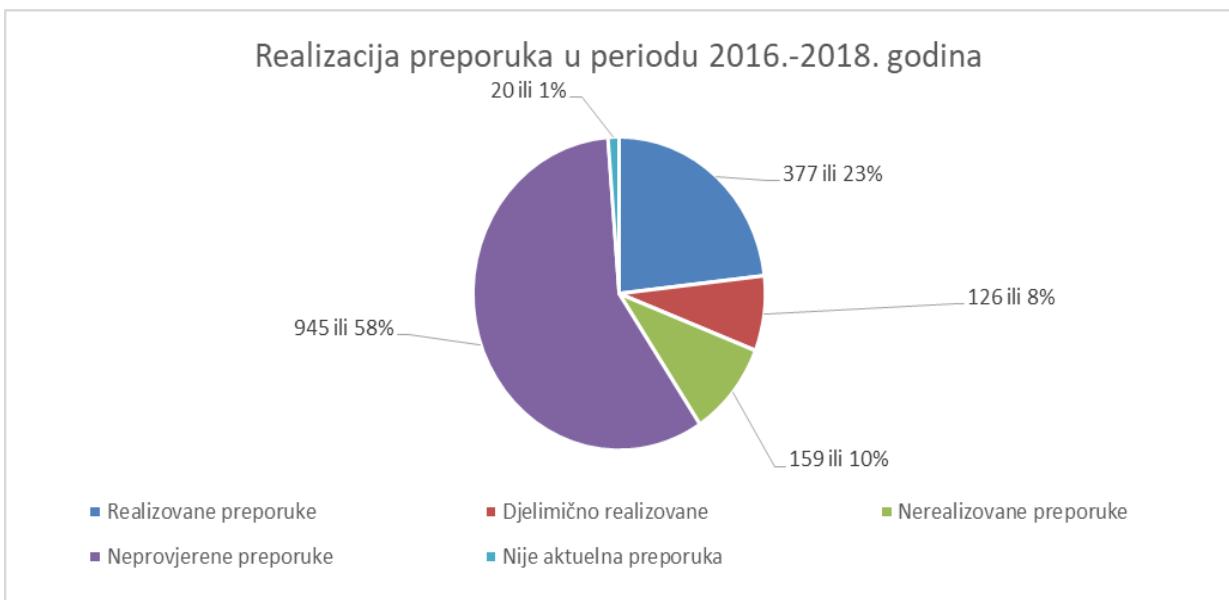
Sada kada znamo da je broj preporuka u periodu 2016.-2018. za koje se mogao provjeriti status- 1627, možemo izvući nekoliko zaključaka. Čak 58% preporuka nije provjereno i ne zna se njihov status. Svega 23% posto preporuka je realizovano. Od ukupnog broja preporuka za koje se zna status, njih 10% nije realizovano.

¹⁰ 422 sa 1.4.2021. godine

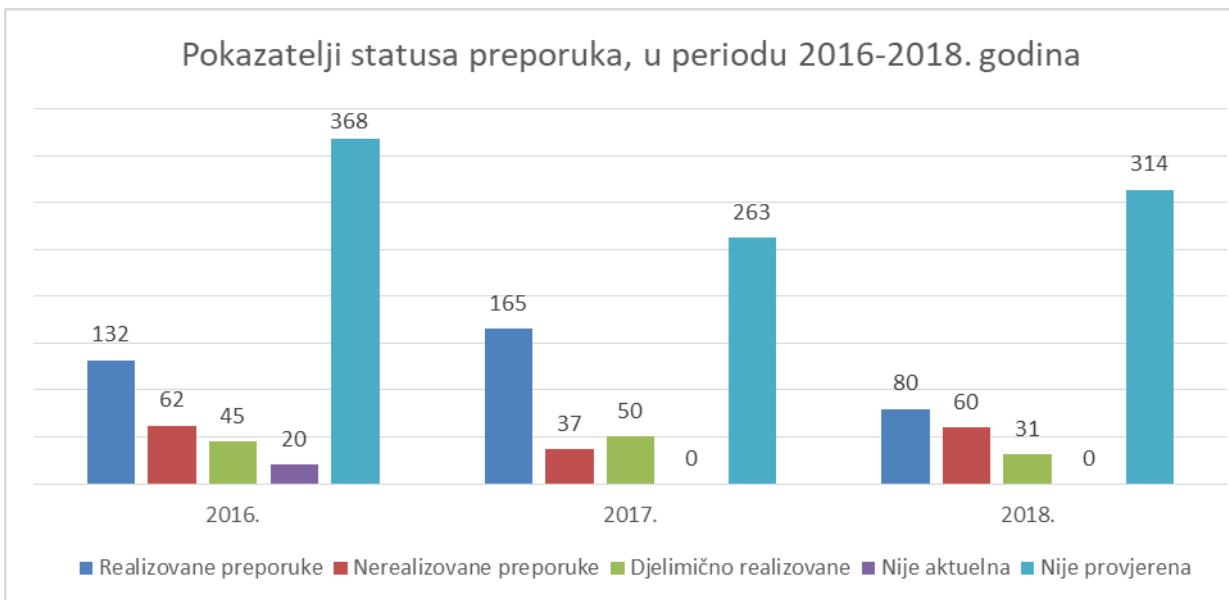
¹¹ 131 sa 1.4.2021. godine

¹² 168 sa 1.4.2021. godine

¹³ 1431 sa 1.4.2021. godine

Raspon realizacije preporuka zaključno sa 31.12.2020. godine, kreće se od od 21%, koliko je iznosio stepen realizacije preporuka u 2016. godini, preko 32% realizovanih u 2017. godini, do svega 16,4% realizovanih u 2018. godini¹⁴. Napomenućemo da je procenat utvrđen u odnosu na ukupno date preporuke, a ne u odnosu na one koje su revizori provjerili.

Nivo realizacije revizorskih preporuka je nizak i tek nešto više od svake 5 preporuke (23%) se realizuje. Realizovano je 377 preporuka ili 23%, od 1627 koje su predstavljene prethodnim grafikonom. Djelimično realizovanih je 126 preporuka ili 7,7%. Nerealizovanih preporuka je 159 ili 9,7% od ukupnog broja datih preporuka. Interesantan podatak je svakako o broju neprovjerenih preporuka-945 ili čak 58% od ukupnog broja datih preporuka, zaključno sa 31.12.2020.godine.

¹⁴ 31.3.2021. godine, realizacija preporuka sljedeća: za 2016. je 26%, za 2017. je 32% i za 2018 je 18%.

Prethodni podatak o broju neprovjerenih preporuka je pokazatelj da mehanizmi kontrole procesa realizacije preporuka nisu dovoljni razrađeni i da se očigledno previše prostora ostavlja, na dobru volju, subjektima revizije. Ne postoje jasno propisane sankcije za nepoštivanje preporuka, što pojedini subjekti revizije, koje Glavna služba periodično kontroliše, očigledno koriste i ne postupaju po istim ili ne obavještavaju javnost da su ispoštovali preporuke. Mišljenja s rezervom ili čak negativna mišljenja, koja se ponavljaju kod subjekata revizije, ne podstiču promjene u ponašanju revidiranih subjekata. Ubjedjenja smo da kada bi postojao mehanizam sankcija za neprovođenje preporuka, odnos revidiranih subjekata bi bio mnogo aktivniji, te da bi revidirani subjekti imali veći nivo realizovanih preporuka, kao i bolji odnos prema javnom novcu. Pored Glavne službe za revizije, u skladu sa svojim ovlaštenjima, Odbor za reviziju može ostvariti uticaj na realizaciju preporuka, međutim taj uticaj nije vidljiv i Odbor se ni u prethodnom, a ni u aktuelnom mandatu nije bavio realizacijom preporuka.

ODGOVORNOST REVIDIRANIH SUBJEKATA U KONTEKSTU POŠTIVANJA ZAKONA O REVIZIJI

Prema Zakonu o reviziji javnog sektora Republike Srpske, **član 21. stav 3.**, u roku od 60 dana od prijema revizorskog izvještaja, u skladu sa stavom (2) ovog člana, svaka institucija u kojoj je izvršena revizija će Glavnoj službi za reviziju dostaviti odgovor u kojem iznosi radnje koje je preduzela radi prevazilaženja propusta i nepravilnosti utvrđenih u revizorskom izvještaju. Kopiju ovog izvještaja institucija će dostaviti Ministarstvu finansija i nadležnom skupštinskom odboru.

Podaci su dostupni za period 2016. – 2018. godina. Podaci o realizaciji preporuka za revizorske izvještaje iz 2019. godine, nisu još uvijek potpuni.

Ukupno 24 institucije nisu postupile u skladu sa članom 21. stav 3. Zakona o reviziji javnog sektora Republike Srpske, u periodu 2016.-2018. godina

NAZIV SUBJEKTA
Opština Kupres
Opština Petrovac
Opština Ribnik
Ministarstvo rada i boračko – invalidske zaštite
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede
Opština Oštara Luka
Opština Krupa na Uni
Grad Trebinje
Opština Šipovo
JU Vode Srpske
JU Dom zdravlja Šamac
Opština Pale
Fond zdravstvenog osiguranja
JU Akvana Banja Luka
Depot Banja Luka
Grad Zvornik
Opština Kostajnica
Zavod za zapošljavanje RS
Opština Novo Goražde
Opština Srebrenica
JU Dom zdravlja Zvornik
Opština Sokolac
Opština Donji Žabar
Republički sekretarijat za vjere

Pojedini subjekti revizije i dalje ne poštuju, Zakon o reviziji javnog sektora Republike Srpske, ne dostavljajući programe otklanjanja uočenih nedostataka. Na ovaj način ne pokazuju interesovanje da unaprijede svoje poslovanje i ne daju veliki značaj nepravilnostima te implementaciji preporuka. S obzirom da program otklanjanja uočenih nedostataka, sadrži akcioni plan koji je potrebno implementirati kako bi se uočeni nedostaci prilikom revizije otklonili, te institucija napravila korak naprijed u kontekstu zakonitosti i transparentnosti, te narednog revizorskog izvještaja, jasno je da je značaj navedenog dokumenta veći od nivoa razumijevanja koji pokazuju pojedini subjekti revizije.

POSTIZVJEŠTAJNI PERIOD

Glavna služba za reviziju javnog sektora, je samo jedna od institucija u procesu revizije koja doprinosi efikasnjem, zakonitom i transparentnom trošenju budžetskih sredstava, ali i odgovornosti. Da bi proces bio uspješan, potrebna je saradnja i učešće drugih aktera. U tom segmentu veoma bitna uloga je predviđena za Narodnu skupštinu RS.

ODBOR ZA REVIZIJU

Rad Odbora za reviziju je određen Poslovnikom o radu NSRS. Pored Poslovnika o radu NSRS, Odbor za reviziju svoj rad reguliše Smjernicama i Poslovnikom o radu Odbora za reviziju.

Odbor za reviziju je sastavljen od 9 članova, a prema međunarodnim preporukama, na mjesto predsjednika odbora se bira predstavnik opozicije u NSRS. Ovu preporuku je NSRS ispoštovala. Pored potpredsjednika Odbor za reviziju ima i potpredsjednika. Svi članovi odbora se biraju iz aktuelnog skupštinskog saziva.

Poslovnik o radu NSRS, propisuje da Odbor za reviziju:

- razmatra izvještaje po obavljenim revizijama Glavne službe za reviziju budžetskih i drugih pravnih lica;
- razmatra godišnje planove za reviziju Glavne službe za reviziju;
- daje inicijativu za profesionalnu ocjenu rada Glavne službe za reviziju svake četiri godine;
- razmatra izvještaj službe koja je vršila profesionalnu ocjenu rada Glavne službe za reviziju;
- po potrebi zahtijeva od Glavne službe za reviziju da izvrši posebne revizije;
- određuje platu i naknade glavnog revizora i zamjenika glavnog revizora;
- daje prijedloge Narodnoj skupštini o smanjenju budžeta budžetskih korisnika, na osnovu nalaza i preporuka iz izvještaja o reviziji;
- usvaja godišnji budžetski zahtjev Glavne službe za reviziju;
- upućuje Narodnoj skupštini na razmatranje sve negativne izvještaje Glavne službe za reviziju i
- razmatra i druga pitanja iz nadležnosti Narodne skupštine, kad to traži Narodna skupština.

Iz prethodno navedenog jasno je da Odbor za reviziju ima funkciju parlamentarnog nadzora nad radom Glavne službe za reviziju.

Kada govorimo o Smjernicama za razmatranje i analizu izvještaja Glavne službe za reviziju javnog sektora Republike Srpske, one definišu procedure u okviru Odbora za reviziju NSRS, sa ciljem provođenja Poslovnika o radu Odbora za reviziju NSRS kako bi se preciznije definisalo razmatranje, analiza i postupanje po izvještajima Glavne službe za reviziju javnog sektora RS. Smjernice navode da Odbor za reviziju u skladu sa svojom nadležnošću koja je definisana Zakonom o reviziji javnog sektora RS, Poslovnikom NSRS i Poslovnikom odbora, ima obavezu da se stara o zakonitosti, efikasnosti i efektivnosti trošenja budžetskih sredstava, te da redovno o tome obavještava NSRS.

Primjena odredbi iz Smjernica se odnosi na:

- Izvještaje o finansijskoj reviziji i reviziji usklađenosti,
- Izvještaje o reviziji učinka i
- posebne revizije.

Smjernice definišu da sekretar Odbora ima obavezu da sačini tabelarni pregled zaprimljenih revizorskih izvještaja u kojoj će biti navedeno mišljenje glavnog revizora te mišljenje iz prethodnog revizorskog

izvještaja. Svaki od revizorskih izvještaja se razmatra i diskutuje na sjednicama Odbora. Izbor izvještaja koji će se razmatrati na narednoj sjednici vrši predsjednik odbora ili na prijedlog većine članova odbora, koji istovremeno određuje datum, vrijeme i mjesto održavanja sjednice odbora. Sekretar odbora je dužan da revizorske izvještaje koji su predmet razmatranja na narednoj sjednici dostavi članovima odbora. Pozivi se dostavljaju članovima odbora, Glavnoj službi, revidovanim institucijama čiji su izvještaj predmet razmatranja, kao i akreditovanim institucijama i organizacijama. Smjernice propisuju da je rukovodilac ili funkcioner dužan da se odazove pozivu Odbora, te da u slučaju sprječenosti imenuje adekvatnu zamjenu.

Smjernice dalje propisuju da predstavnici Glavne službe na samoj sjednici odbora u trajanju do 10 minuta daju obrazloženje po revizorskem izvještaju, precizirajući osnove datog mišljenja, kao i preporuke koje su navedene. Predstavnik revidovane institucije u trajanju do 10 minuta javno pred Odborom obrazlaže razloge za konkretne nalaze iz revizorskih izvještaja, kao i pitanja vezana za realizaciju preporuka iz prethodnih izvještaja. Predsjednik odbora nakon toga otvara diskusiju i tada članovi Odbora imaju priliku da diskutuju postavljaju pitanja i traže dodatna objašnjenja kako od Glavne službe, tako i od revidovanih institucija. Nakon što se izvještaj razmotri članovi odbora zauzimaju stav i izjašnjavaju se o:

- prihvatanju revizorskog izvještaja u cijelosti bez primjedbi ili
- prihvatanju revizorskog izvještaja sa primjedbama.

Svi stavovi odbora definišu se zaključkom pojedinačno o svakom razmatranom revizorskem izvještaju.

Zaključak se može odnositi na:

- prosljeđivanje revizorskih izvještaja Skupština i drugim nadležnim institucijama na dalje nadležno postupanje,
- definisanje rokova za provođenje preporuka datim u revizorskem izvještaju,
- prijedlog korektivnih mjera i preporuka,
- prijedlog sistemskih mjera koje bi omogućile smanjenje trenda ponavljanja preporuka za jednu ili više institucija,
- te druga pitanja koja odbor smatra relevantnim.

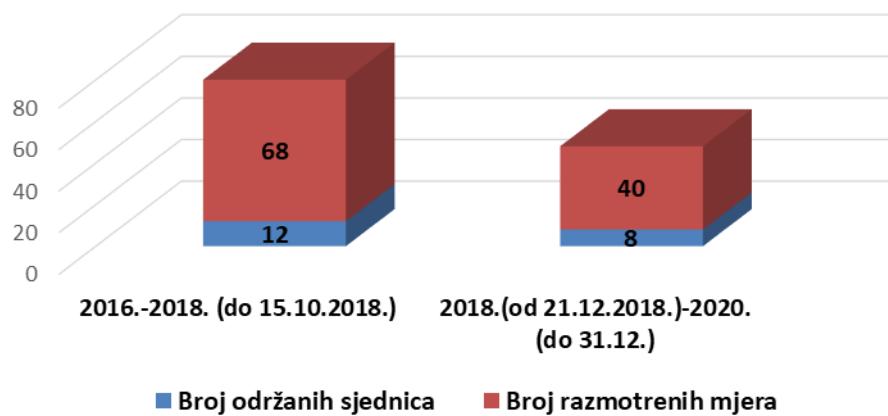
Odbor zaključke usvaja većinom glasova prisutnih članova odbora. Sa sadržajem usvojenih zaključaka odbor upoznaje Glavnu službu za reviziju javnog sektora i revidovanu instituciju.

U završnim odredbama je navedeno da će Smjernice biti objavljene na internet stranici Skupštine, što se nikada nije dogodilo. Od usvajanja Smjernica je prošlo preko 7 godina.

AKTIVNOSTI ODBORA-DINAMIKA RADA

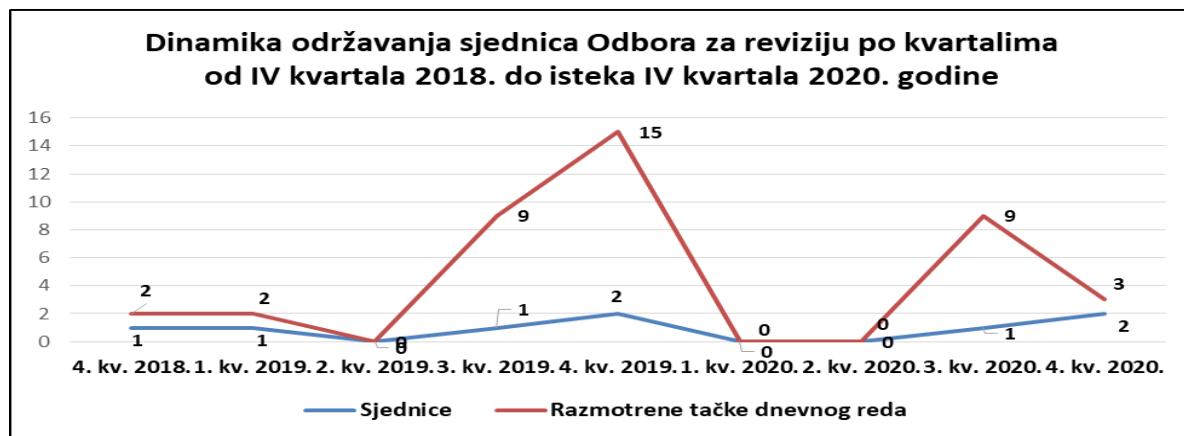
Nakon što su prethodno predstavljene odredbe Poslovnika o radu Odbora ta reviziju, te Smjernice o radu, sada ćemo predstaviti, na koji način je funkcionisao Odbor za reviziju u periodu 2016.-2020. godine. Prije svega, naglašavamo da je nakon Opštih izbora koji su održani u oktobru 2018. godine, došlo do formiranja novog saziva Odbora za reviziju. Predsjednik Odbora za reviziju je postao gospodin Tomica Stojanović (Srpska demokratska stranka), a zamjenik predsjednika je postao gospodin Risto Marić (Socijalistička partija).

Poređenje broja održanih sjednica i razmotrenih tačaka, u dva različita saziva Odbora za reviziju

U periodu 2016. - 2020. godina, odbor je zasjedao 20 puta, pri čemu je pred Odborom za reviziju, tek jednom obavljena rasprava(kao vid javnog saslušanja) za predstavnike 9 subjekata koji su imali negativno revizorsko mišljenje, u ranijem periodu svoga rada. Ova sjednica je održana u novembru 2019. godine. Posmatrajući rad odbora u dva različita saziva, vidljivo je da je odbor, održao više sjednica i razmotrio više tačaka dnevnog reda, u odnosu na sastav odbora koji je formiran u novom skupštinskom sazivu, nakon Opštih izbora. Održanih 2018. godine. Javnost je vrlo malo bila upoznata sa radom bivšeg saziva odbora, ali ni novi saziv, nije uspio da se nametne u javnosti kao veoma važan faktor, kada se govori o njegovom značaju. Značaj Odbora za reviziju je mnogo veći, nego što je to vidljivo iz načina aktuelnog rada, kao i rada u prethodnom sazivu. Napomenućemo, da je poslednje javno saslušanje, na profesionalnom nivou, sa uključivanjem javnosti (mediji, stručna javnost, udruženja građana..), održano davne 2011. godine. Nakon toga, snaga Odbora nije jačala i nije iskorišten taj momenat, da se Odbor pozicionira tamo gdje mu je mjesto u javnosti, a to je svakako mjesto, u vrhu borbe protiv korupcije, kao i ukazivanje na pojave netransparentnog i neodgovornog trošenja javnih sredstava. Odbor za reviziju Narodne skupštine Republike Srpske, u kontekstu borbe protiv korupcije i potrebe da se javne finansije troše odgovornije, trebaju koristiti svoje mehanizme da se nametnu u javnosti kao faktor, koji ima veoma važnu ulogu u kontroli trošenja javnog novca građana.

Kako smo u ranijim analizama potencirali rad odbora iz prethodnog saziva, u značajnijoj mjeri ćemo se baviti radom aktuelnog Odbora za reviziju, koji ima priliku da pokrene određene procese i da iskoristi mehanizme koji su dati Poslovnikom o radu i Smjernicama o radu odbora. Već smo naveli da je aktuelni Odbor za reviziju održao tek 8 sjednica za dvije pune godine rada. Na sjednicama je razmotreno 40 tačaka dnevnog reda ili tek 5 tačaka dnevnog reda po sjednici.

Odbor za reviziju u novom sazivu se sastao jednom u decembru 2018. godine. Iz prethodnog grafikona je vidljivo da je između dvije sjednice aktuelnog saziva odbora, u 2019. godini, proteklo punih 8 mjeseci. Do kraja 2019. godine, tačnije u IV kvartalu, održane su još dvije sjednice Odbora za reviziju.

Kada posmatramo rad u 2020. godini, koju je od marta mjeseca obilježila pandemija uzrokovanja COVID-19, Odbor za reviziju se prvi put sastao u septembru 2020. godine, a do kraja kalendarske godine se sastao na još dvije sjednice.

Jasno je da ne postoji kontinuitet u radu Odbora za reviziju. Prostor za unapređenje rada Odbora za reviziju je ogroman, ako njegovi članovi, imaju namjeru i političku volju da rade u opštem interesu. Jedan od načina je da Odbor za reviziju, u svojim Smjernicama ili Poslovniku, definije obavezu, izrade godišnjeg plana aktivnosti. I dok za 2020. godinu, postoji djelimično obrazloženje da se zbog pandemije, Odbor nije češće sastajao, u 2019. godini Odbor za reviziju, ništa nije sprječavalo da organizuje tematske sjednice, okrugle stolove ili slične događaje sa ciljem unapređenja sopstvenog rada.

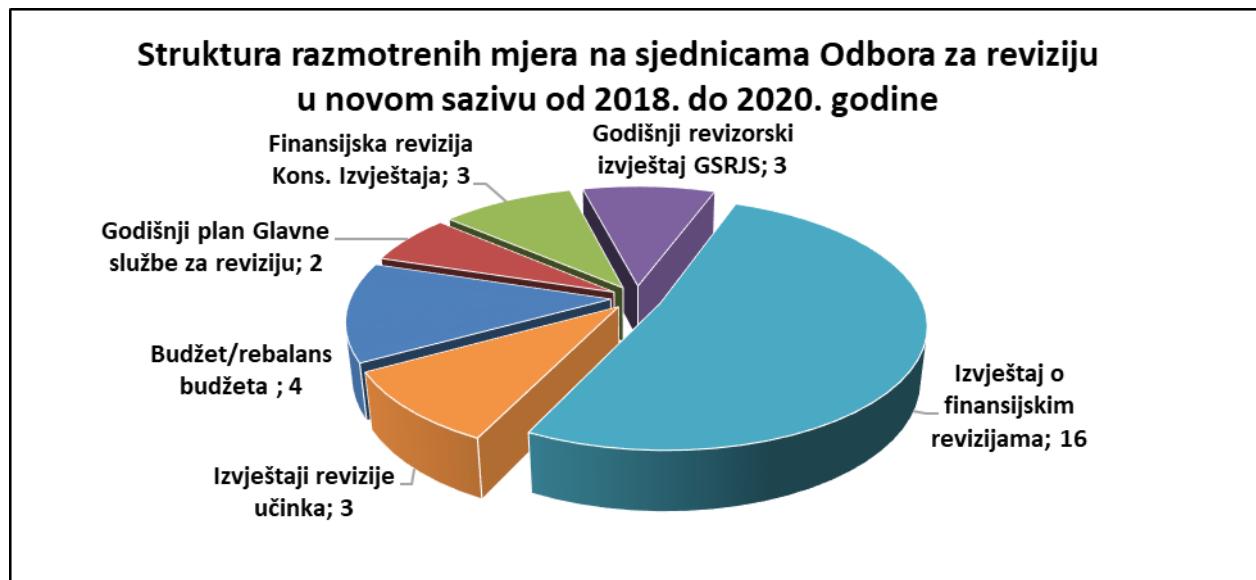
Kada posmatramo vrijeme utrošeno na rad u okviru sjednica¹⁵ Odbora, dolazimo do spoznaje, da je Odbor, za osam održanih sjednica utrošio oko pet i po sati rada.

Datum održavanja sjednice	Broj razmotrenih mjera	Vrijeme utrošeno za rad na sjednici
21.12.2018.	2	55 minuta
28.01.2019.	2	40 minuta
25.09.2019.	9	1h 10 minuta
27.11.2019.	12	50 minuta
16.12.2019.	3	20 minuta
22.09.2020.	9	50 minuta
01.12.2020.	2	15 minuta
16.12.2020.	1	15 minuta

Podaci iz tabele ukazuju na skromnu aktivnost Odbora za reviziju. Odbor za reviziju, tačnije, članovi Odbora i u aktuelnom i u prethodnim mandatima, kao da ne percipiraju značaj i snagu Odbora, koji može i treba imati u javnosti. Utisak je da ne koriste mehanizme koje imaju, kroz Poslovnik i Smjernice o radu Odbora.

¹⁵ Izvor za podatak su zapisnici sa sjednica.

U strukturi razmotrenog, na bazi zapisnika sa sedam održanih sjednica, te sa informacijom o razmotrenom na osmoj sjednici, vidljivo je da se Odbor redovno bavio obaveznim revizorskim izvještajima, tačnije u svakoj godini rada je pred Odborom razmotrena Finansijska revizija Konsolidovanog izvještaja za budžetske korisnike. Odbor za reviziju je u skladu sa svojim mandatom u svakoj godini rada, razmtrao Godišnji revizorski izvještaj Glavne službe za reviziju javnog sektora, kao i Godišnji plan Glavne službe za reviziju javnog sektora. Značajno je istaći da je Odbor za reviziju na Drugoj redovnoj sjednici, kroz zaključke utvrdio da je potrebno obezbijediti širi obuhvat subjekata koji će biti predmet redovnih godišnjih kontrola Glavne službe za reviziju. Odbor smatra i to e potvrđeno i zaključkom da je neophodno obezbijediti jače kadrovske i tehničke kapacitete Glavne službe za reviziju, a u trećem zaključku se predlaže Glavnoj službi za reviziju, da izradi plan za jačanje kapaciteta i da zajedno sa Vladom Republike Srpske, obezbjedi finansijska sredstva za njegovu realizaciju. Odbor za reviziju, nije na narednom sjednicama posebno potencirao ove zaključke, poznato je samo da će Glavna služba za reviziju, dobiti bolje uslove za rad, jer je kupila sopstveni poslovni prostor.

Kada posmatramo o pojedinačnim izvještajima koji su razmatrani na sjednicama Odbora, očigledno je da je Odbor svoj rad na sjednicama uglavnom bazirao na negativnim izvještajima, djelimično i na izvještaje kojima je dato mišljenje s rezervom. Putem zapisnika, utvrdili smo da je tek 16 pojedinačnih revizorskih izvještaja za period, dakle sa jasno navedenim subjektom revizije, bilo pred članovima Odbora za reviziju. Pri tome mislimo na finansijske revizije. Tabelarno ćemo predstaviti subjekte revizije čiji su izvještaji razmatrani i o kojima je Odbor za reviziju na svojim sjednicama raspravljaо.

Sjednica Odbora	Datum održavanja sjednici	Subjekt revizije	Revizorsko mišljenje na finansijski izvještaj	Revizorsko mišljenje na usklađenost
Treća sjednica	25.09.2019.	Ministarstvo trgovine i turizma Republike Srpske	MSR	MSR
Treća sjednica	25.09.2019.	Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske	MSR	MSR
Treća sjednica	25.09.2019.	Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite	MSR	MSR
Treća sjednica	25.09.2019.	JU „Vode Srpske“	MSR	N

Treća sjednica	25.09.2019.	JU Studentski centar „Nikola Tesla“	N	N
Četvrta sjednica	27.11.2019.	JZU Dom zdravlja „Sveti Sava“ Teslić	N	N
Četvrta sjednica	27.11.2019.	JZU Dom zdravlja Modriča	N	MSR
Četvrta sjednica	27.11.2019.	JZU Dom zdravlja Ugljevik	N	MSR
Četvrta sjednica	27.11.2019.	JZU Dom zdravlja „Šipovo“ Šipovo	N	MSR
Četvrta sjednica	27.11.2019.	JZU Dom zdravlja Zvornik	N	MSR
Četvrta sjednica	27.11.2019.	JZU Dom zdravlja „Sveti Pantelejmon“ Kotor varoš	N	N
Četvrta sjednica	27.11.2019.	Opština Ribnik	MSR	N
Četvrta sjednica	27.11.2019.	Opština Kupres	N	MSR
Četvrta sjednica	27.11.2019.	Opština Kostajnica	N	MSR
Šesta sjednica	22.09.2020.	Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge Banja Luka	MSR	N
Šesta sjednica	22.09.2020.	JZU Dom zdravlja Brod	MSR	N

Na trećoj sjednici Odbora za reviziju, razmotreni su prvi i jedini put razmotreni izvještaji koji su imali oba mišljenja s rezervom. Razmatranje izvještaja koji imaju mišljenje s rezervom bi trebalo biti češće iz razloga, što sigurno dio ovakvih izvještaja traži dublju analizu i ozbiljno razmatranje. Na navedenoj sjednici su razmotrena i dva negativna izvještaja, koji su se poslije našli pred poslanicima NSRS na redovnoj sjednici. Član Odbora, Željka Stojičić je pri razmatranju negativnih izvještaja za JU „Vode Srpske“ Bijeljina i JU Studentski centar „Nikola Tesla“ Banja Luka, iznijela zamjerku prema predsjedniku Odbora za reviziju i sekretaru Odbora zbog nepozivanja predstavnika ovih ustanova, što je i obaveza propisana Smjernicama o radu Odbora za reviziju. Član Odbora Spomenko Stojanović je predložio da se na narednoj sjednici, razmatraju svi dostavljeni negativni revizorski izvještaji i da se na sjednicu pozovu predstavnici institucija, koje su do bile negativno mišljenje.

Četvrta sjednica je imala i najveći broj razmotrenih negativnih izvještaja od strane Odbora za reviziju-njih 9. Prijedlog predsjednika Odbora za reviziju je bio da se svi negativni izvještaji sa ove sjednice, proslijede na sjednicu Narodne Skupštine Republike Srpske. Većinom glasova protiv, Odbor je zauzeo stav da se izvještaji ne razmatraju na sjednici Narodne skupštine, sa obrazloženjem da su nadležnosti nad jedinicama lokalne samouprave regulisane Zakonom o lokalnoj samoupravi i da lokalni parlamenti mogu razmatrati ovu vrstu izvještaja.

Na Šestoj sjednici Odbora za reviziju, koja je održana 22.09.2020. godine, došlo je do potpune politizacije u radu navedenog odbora i kršenja Poslovnika o radu, koji propisuje da Odbor, upućuje Narodnoj skupštini na razmatranje sve negativne izvještaje Glavne službe za reviziju. Na ovoj sjednici, pred članovima Odbora se našao Izvještaj o provedenoj finansijskoj reviziji Agencije za posredničke,

informatičke i finansijske usluge Banja Luka, za period 01.01.-31.12.2018. godine. Predsjednik Odbora, Tomica Stojanović je predložio da se navedeni Izvještaj, uputi Skupštini na razmatranje, ali je ovaj prijedlog odbijen sa četiri glasa protiv. Ovaj podatak, ozbiljno narušava integritet odbora, jer ako nadležni odbor ne radi po Poslovniku, onda je problem značajno veći, a rad odbora se svodi samo na formu.

Zanimljivosti sa sjednica Odbora za reviziju

Odbijena inicijativa:

Specifičnost sa Četvrte sjednice Odbora za reviziju, koja je održana 27.11.2019. godine, je ta, da je većina u Odboru, koju čine poslanici stranaka skupštinske pozicije, odbacila Inicijativu, predsjednika Odbora za reviziju NSRS, kojom je inicirano da se uradi ocjena profesionalnog rada Glavne službe za reviziju javnog sektora.

Obrazloženje se nalazi u činjenici da je Ocjena profesionalnog rada je urađena 2020. godine od strane SIGMA (OECD) za sve četiri Vrhovne revizijske institucije u BiH.

Regionalna konferencija na kojoj su učestvovali predstavnici Odbora za reviziju

Na pomenutoj Četvrtoj sjednici Odbora, članica Odbora, Željka Stojičić je upoznala članove Odbora o održanoj regionalnoj konferenciji u Podgorici, na temu „Jačanje saradnje parlamenta i vrhovnih revizorskih institucija“ u organizaciji Svjetske banke, a na kojoj je učestvovala kao predsjednik Odbora za finansije i budžet. Konferenciji su prisustvovali predstavnici parlamentarnih odbora za finansije i budžet i vrhovnih revizorskih institucija zemalja zapadnog Balkana. Obrazložila je da u nekim zemljama regiona, već postoje sporazumi o saradnji parlamenta i državne revizije, forme tih sporazuma su različite, a na konferenciji je bio akcenat na potpisivanju ovakvog jednog dokumenta. Predloženo je da sekretar Odbora pripremi informaciju o održanoj konferenciji, kako bi se članovi Odbora na jednoj od narednih sjednica detaljno upoznali sa temom i zaključkom sa navedene konferencije.

- **Odbor za reviziju NSRS treba pokazati značajniju inicijativu kada se radi o datim preporukama subjektima revizije i njihovoj realizaciji, te povratnim informacijama od subjekata revizije prema odboru za reviziju, u kontekstu realizacije preporuka iz revizorskih izvještaja.**
- **Odbor za reviziju treba pokrenuti izmjene Poslovnika o sopstvenom radu, sadašnja definicija nedvosmisleno ukazuje da se svi negativni izvještaji moraju naći pred poslanicima NSRS, te nema člana u Poslovniku, koji definiše odnos prema jedinicama lokalne samouprave.**
- **Odbor za reviziju, ima obavezu da poštuje sopstveni Poslovnik o radu, i da ne krši isti, a članovi odbora trebaju biti primjer transparentnosti i istog odnosa prema svim subjektima revizije, kako se ne bi ponovio slučaj kao što je bio sa APIF-om.**
- **Odbor za reviziju, na osnovu regionalne konferencije, održane u Podgorici „Jačanje saradnje parlamenta i vrhovnih revizorskih institucija“, treba inicirati potpisavanje sporazuma o saradnji sa Glavnom službom za reviziju javnog sektora RS, kako bi se unaprijedio rad Odbora, ojačali kapaciteti članova odbora, te kako bi se kvalitetnije štitio novac poreskih obveznika RS, kroz transparentan rad.**
- **Odbor za reviziju NSRS treba u slučaju negativnih revizorskih izvještaja organizovati javna saslušanja, sa potpunim uključivanjem javnosti, na osnovu negativnih revizorskih izvještaja.**
- **Odbor za reviziju u narednom periodu, treba kreirati sopstveni plan rada, kako bi se jasnije pozicionirale obaveze i odgovornost u radu odbora i kako bi se djelovalo proaktivno, u cilju što kvalitetnijeg odnosa prema javnim sredstvima.**
- **Odbor za reviziju treba predlagati posebne revizije.**

POSTUPANJE NADLEŽNIH ORGANA U KONTEKSTU REVIZORSKIH IZVJEŠTAJA

Tužilaštvo kao institucija, u procesu revizije, ima značajnu ulogu, iako to u javnosti nije dovoljno naglašeno. Naime, nepravilnosti koje se otkriju pri revizorskim izvještajima, čak i u toku nastajanja istih mogu biti jedan od ključnih elemenata kako bi se odgovorne osobe procesurale. U članu 24. Zakona o reviziji javnog sektora RS definisano je da je Glavna služba za reviziju javnog sektora, dužna da organima za sprovođenje zakona, na njihov zahtjev, dostavi kopiju bilo kog javno objavljenog revizorskog izvještaja ili nekog njegovog dijela, kao i kopiju bilo kog dokumenta pribavljenog tokom sprovođenja procesa revizije.

Prethodno navedeni član Zakona o reviziji javnog sektora RS, ne definiše daljnju saradnju, saradnja se odvija kroz edukacije, sastanke, te zajedničke projekte, kako bi i jedna i druga strana na najbolji mogući način odgovorile izazovima. Ipak, tu nedostaje kontinuitet i nadležne institucije bi trebale da se više pozabave svojim odnosom i komunikacijom, s ciljem unaprijeđenja procesa, kao i efikasnošću.

Očekivanja javnosti u pogledu otkrivanja i sankcionisanja počinilaca krivičnih djela su posebno izražena kada su u pitanju negativni revizorski izvještaji, jer se smatraju kao svojevrstan dokaz da postoje nezakonitosti koje je potrebno sankcionisati.

Stoga je potrebno izgraditi funkcionalan model saradnje između revizije i tužilaštva, ali i kapacitete, kako bi se povećala mogućnost sankcionisanja onih koji ne poštuju zakone i propise.

Kada je u pitanju postupanje nadležnih tužilaštava, u nastavku ćemo predstaviti podatke koji se odnose na revizorske izvještaje i postupanje prema istima.

Tužilaštvo	Br otvorenih predmeta	Naredba o neprovodjenju istrage	Naređenje provođenje istrage	Trenutno se provode istražne radnje	Donesena naredba/ oobustava istrage	Podignuta optužnica	Donesena presudna	Donesena presuda (optuženi proglašen krivim)	Donesena presuda (optuženi oslobođen krivice)
OJT Banja Luka	18	11	0	0	2	0	0	0	0
OJT Bijeljina	9	6	0	2	0	0	0	0	0
OJT Prijedor	3	1	0	2	0	0	0	0	0
OJT Doboј	4	2	0	2	2	0	0	0	0
OJT Trebinje	3	1	0	2	0	0	0	0	0
OJT Istočno Sarajevo	7	4	2	1	1	0	0	0	0
Posebno odjeljenje za suzbijanje korupcije, organizovanog i najtežih oblika	3	0	0	1	0	0	0	0	0

privrednog kriminala(R epubličko javno tužilaštvo)								
---	--	--	--	--	--	--	--	--

Kada je u pitanju rad na Izvještajima Glavne službe za reviziju javnog sektora koji su dobili negativno mišljenje, a na kojima su radila javna tužilaštva, dobili smo sljedeću informaciju:

1. Revizorski izvještaj opština Zvornik. Izvještaj dostavljen OJT Bijeljina. Predmet završen donošenjem Naredbe o nesprovоđenju istrage.
2. Revizorski izvještaj Opština Lopare. Izvještaj dostavljen OJT Bijeljina. Predmet završen donošenjem Naredbe o nesprovоđenju istrage.
3. Revizorski izvještaj Opština Pale. Izvještaj dostavljen OJT Istočno Sarajevo. Predmet spojen sa drugom vrstom predmeta. Nalazi se u fazi istrage.
4. Revizorski izvještaj Opština Trnovo. Izvještaj dostavljen OJT Istočno Sarajevo. Predmet završen donošenjem naredbe o nesprovоđenju istrage.
5. Revizorski izvještaj Opština Kozarska Dubica. Izvještaj dostavljen OJT Prijedor. Predmet se nalazi u fazi istrage.
6. Revizorski izvještaj Opština Bileća. Izvještaj dostavljen OJT Trebinje. Predmet se nalazi u fazi provjera, prikupljanja potrebnih informacija i obavještenja.
7. Revizorski izvještaj Opština Bratunac. Izvještaj dostavljen OJT Bijeljina. Predmet završen donošenjem Naredbe o nesprovоđenju istrage.
8. Revizorski izvještaj Opština Ugljevik. Izvještaj dostavljen OJT Bijeljina. Predmet završen donošenjem Naredbe o nesprovоđenju istrage.
9. Revizorski izvještaj Opština Oštira Luka. Izvještaj dostavljen OJT Prijedor. Predmet završen donošenjem Naredbe o nesprovоđenju istrage.
10. Revizorski izvještaj Opština Gacko. Izvještaj dostavljen OJT Trebinje. Predmet završen donošenjem naredbe o nesprovоđenju istrage.
11. Revizorski izvještaj JZU Dom zdravlja „Sveti Luka“ Bileća. Izvještaj dostavljen OJT Trebinje. Predmet se nalazi u fazi provjera, prikupljanja informacija i potrebnih obavještenja.
12. Revizorski izvještaj Opština Krupa na Uni. Izvještaj dostavljen OJT Prijedor. Predmet se nalazi u fazi istrage.
13. Revizorski izvještaj Dom zdravlja „Sveti Pantalejmon“ Kotor Varoš. Izvještaj dostavljen OJT Banja Luka. Predmet završen donošenjem Naredbe o nesprovоđenju istrage.
14. Revizorski izvještaj JZU Dom zdravlja Zvornik. Izvještaj dostavljen OJT Bijeljina. Predmet se nalazi u fazi provjera, prikupljanja informacija i potrebnih obavještenja.
15. Revizorski izvještaj JZU Dom zdravlja Šipovo. Izvještaj dostavljen OJT Banja Luka. Predmet završen donošenjem Naredbe o nesprovоđenju istrage.
16. Revizorski izvještaj JZU Dom zdravlja „Sveti Sava“ Teslić. Izvještaj dostavljen OJT Doboј. Predmet se nalazi u fazi provjera, prikupljanja informacija i potrebnih obavještenja.
17. Revizorski izvještaj Dom zdravlja Ugljevik. Izvještaj dostavljen OJT Bijeljina. Predmet se nalazi u fazi provjera, prikupljanja potrebnih informacija i obavještenja.
18. Revizorski izvještaj Dom zdravlja Modriča. Izvještaj dostavljen OJT Doboј. Predmet se nalazi u fazi provjera, prikupljanja informacija i potrebnih obavještenja.
19. Revizorski izvještaj Opština Stari Grad. Izvještaj dostavljen OJT Istočno Sarajevo. Predmet se nalazi u fazi istrage.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE¹⁶

Više od trećine objavljenih revizorskih izvještaja u svakoj revidiranoj godini se odnosi na reviziju obaveznih subjekata revizije, korisnika budžeta. U godinama koje dolaze, treba značajno povećati intenzitet revidiranja subjekata koji nisu obavezni da se svake godine revidiraju. Ustanove lokalnog karaktera (domovi zdravlja, komunalna preduzeća i opštine i gradovi) trebaju češće biti revidirane, kako bi se javna sredstva na nivou jedinica lokalne samouprave transparentnije trošila i bila pod većom kontrolom.

Subjekti revizije trebaju unaprijediti svoje finansijsko poslovanje, a da ono nije na visokom nivou, pokazuje činjenica da je za čak 51% revizorskih izvještaja, od strane Glavne službe za reviziju dato mišljenje s rezervom, uz 7% negativnih revizorskih mišljenja. Na ovaj način upravljanje javnim sredstvima, u značajnom broju institucija nije na zavidnom nivou.

Kvalifikacije su suštinski važne za određivanje revizorskog mišljenja u skladu sa zatećenim stanjem kod subjekta revizije. Postoji značajna korelacija između kvalifikacija i preporuka. Rad na otklanjanju nedostataka izrečenih u kvalifikacijama, te ispravljenih kroz preporuke, može učiniti da subjektu revizije bude dato pozitivno mišljenje. Realizacija preporuka koje su uskoj vezi sa kvalifikacijama, predstavljaju osnov za pozitivno revizorsko mišljenje.

Nivo realizacije revizorskih preporuka je nizak i tek nešto više od svake 5 preporuke se realizuje, a pored toga, veliki je broj neprovjerjenih preporuka-čak 58%. Uvođenje mehanizma kontrole i sankcija za nerealizovane preporuke se nameće kao rješenje. Ne postoje jasno propisane sankcije za nepoštivanje preporuka, što pojedini subjekti revizije, koje Glavna služba periodično kontroliše, očigledno koriste i ne postupaju po istim. Mišljenja s rezervom ili čak negativna mišljenja, koja se ponavljaju kod subjekata revizije, ne podstiču promjene u ponašanju revidiranih subjekata.

Pojedini subjekti revizije i dalje ne poštuju, Zakon o reviziji javnog sektora Republike Srpske, ne dostavljajući programe otklanjanja uočenih nedostataka. Na ovaj način ne pokazuju interesovanje da unaprijede svoje poslovanje i ne daju veliki značaj nepravilnostima te implementaciji preporuka. Zakon nije precizirao sankcije ili kazne subjektima koji ne provode preporuke, čime se ukazuje prostor da se u budućnosti zakon izmjeni u navedenom segmentu.

Odbor za reviziju treba pokrenuti izmjene Poslovniku o sopstvenom radu, sadašnja definicija nedvosmisleno ukazuje da se svi negativni izvještaji moraju naći pred poslanicima NSRS, te nema člana u Poslovniku, koji definiše odnos prema jedinicama lokalne samouprave. Tumačenje rada Odbora na sjednicama od slučaja do slučaja je nedopustivo, Odbor za reviziju treba prilagoditi svoj Poslovnik okolnostima u kojima radi, kako bi se precizno znalo koji izvještaji idu pred Poslanike, a koji ne ispunjavaju taj kriterij.

Odbor za reviziju NSRS treba pokazati značajniju inicijativu kada se radi o datim preporukama subjektima revizije i njihovoj realizaciji, te povratnim informacijama od subjekata revizije prema Odboru za reviziju, u kontekstu realizacije preporuka iz revizorskih izvještaja. Na sjednicama Odbora za reviziju nije primjećeno da se raspravlja o preporukama i njihovoj realizaciji.

Odbor za reviziju, ima obavezu da poštuje sopstveni Poslovnik o radu, i da ne krši isti, a članovi Odbora trebaju biti primjer transparentnosti i istog odnosa prema svim subjektima revizije, kako se

¹⁶ Po dobijenim komentarima i sugestijama, biće kreirani.

ne bi ponovio slučaj kao što je bio sa APIF-om. Presedan da negativan izvještaj ne ide pred poslanike se ne bi trebao nikada više ponoviti, a članovi jednog od najvažnijih Odbora u NSRS, trebaju u ovakvim situacijama biti značajno iznad interesa političkih partija.

Odbor za reviziju, na osnovu regionalne konferencije, održane u Podgorici „Jačanje saradnje parlamenta i vrhovnih revizorskih institucija“, treba inicirati potpisavanje sporazuma o saradnji sa Glavnom službom za reviziju javnog sektora RS. Tako bi se unaprijedio rad Odbora, ojačali kapaciteti članova odbora, te kako bi se kvalitetnije štitio novac poreskih obveznika RS, kroz transparentan rad.

Odbor za reviziju NSRS treba u slučaju negativnih revizorskih izvještaja organizovati javna saslušanja, sa potpunim uključivanjem javnosti, na osnovu negativnih revizorskih izvještaja. Izostanak javnih saslušanja pred medijima, stručnom i zainteresovanom javnošću, organizacijama civilnog društva, svakako neće doprinijeti odgovornijem radu subjekata revizije sa značajnim propustima. Stvaranje javnog pritiska, u budućnosti trebaju dovoditi i do smjena neodgovornih pojedinaca koji se nalaze na čelu institucija.

Odbor za reviziju u narednom periodu, treba kreirati sopstveni plan rada, kako bi se jasnije pozicionirale obaveze i odgovornost u radu odbora i kako bi se djelovalo proaktivno, u cilju što kvalitetnijeg odnosa prema javnim sredstvima. Odbor za reviziju bi planiranjem, značajno unaprijedio svoj rad i ne bi sebi dopustio da se npr. izvještaj sa negativnim predznakom objavi septembra 2019., a pred Odborom razmatra nakon godinu ili dvije dana.

DODATAK 1

Sada ćemo predstaviti subjekte revizije koje su u periodu 2016.-2019. godine, od strane Glavne službe za reviziju, dobile oba pozitivna mišljenja.

NAZIV SUBJEKTA	GODINA REVIZIJE	MIŠLJENJE (F)	MIŠLJENJE (U)
SLUŽBA PREDSEDNIKA REPUBLIKE SRPSKE	2016.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE	2016.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
VIJEĆE NARODA REPUBLIKE SRPSKE	2016.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE REPUBLIKE SRPSKE	2016.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO FINANSIJA	2016.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRAĐEVINARSTVO I EKOLOGIJU	2016.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO EKONOMSKIH ODNOSA I REGIONALNE SARADNJE	2016.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
PORESKA UPRAVA REPUBLIKE SRPSKE	2016.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
FOND PIO RS	2016.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
POŠTE SRPSKE a.d. BANJA LUKA	2016.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
KAZNENO POPRAVNI ZAVOD BIJELINA	2016.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje

NAZIV SUBJEKTA	GODINA REVIZIJE	MIŠLJENJE (F)	MIŠLJENJE (U)
SLUŽBA PREDSEDNIKA REPUBLIKE SRPSKE	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
VIJEĆE NARODA REPUBLIKE SRPSKE	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE REPUBLIKE SRPSKE	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO FINANSIJA	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRAĐEVINARSTVO I EKOLOGIJU	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO EKONOMSKIH ODNOSA I REGIONALNE SARADNJE	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO NAUKE I TEHNOLOGIJE	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO PROSVJETE I KULTURE	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO PRAVDE	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I VEZA	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
AGENCIJA ZA AGRARNA PLAĆANJA	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
FOND PIO RS	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
PRAVOBRANILAŠTVO REPUBLIKE SRPSKE	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
REPUBLIČKA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje

REPUBLIČKI ZAVOD ZA STATISTIKU	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
SLUŽBA ZA ZAJEDNIČKE POSLOVE VLADE REPUBLIKE SRPSKE	2017.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje

NAZIV SUBJEKTA	GODINA REVIZIJE	MIŠLJENJE (F)	MIŠLJENJE (U)
SLUŽBA PREDSEDNIKA REPUBLIKE SRPSKE	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
Vijeće naroda Republike Srpske	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE REPUBLIKE SRPSKE	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO FINANSIJA	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRAĐEVINARSTVO I EKOLOGIJU	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO EKONOMSKIH ODNOSA I REGIONALNE SARADNJE	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO NAUKE I TEHNOLOGIJE	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO PROSVJETE I KULTURE	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO PRAVDE	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I VEZA	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO INDUSTRIJE, ENERGETIKE I RUDARSTVA	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
FOND PIO RS	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
JAVNI FOND ZA DJEĆIJU ZAŠTITU	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
ZP „HIDROELEKTRANE NA DRINI“ A.D. VIŠEGRAD	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
OPŠTINA DERVENTA	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
AGENCIJA ZA AGRARNA PLAĆANJA	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
BEZBJEDNICA NAUKA I UMJETNOSTI REPUBLIKE SRPSKE	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
AGENCIJA ZA BEZBJEDNOST SAOBRAĆAJA REPUBLIKE SRPSKE	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
REPUBLIČKI CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE RATA, RATNIH ZLOČINA I TRAŽENJE NESTALIH LICA	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
REPUBLIČKI DEVIZNI INSPEKTORAT	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
OKRUŽNO JAVNO TUŽILAŠTVO BIJELJINA	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
OKRUŽNI SUD BIJELJINA	2018.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje

NAZIV SUBJEKTA	GODINA REVIZIJE	MIŠLJENJE (F)	MIŠLJENJE (U)
SLUŽBA PREDSEDNIKA REPUBLIKE SRPSKE	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje

NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRPSKE	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
VIJEĆE NARODA REPUBLIKE SRPSKE	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
GENERALNI SEKRETARIJAT VLADE REPUBLIKE SRPSKE	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO FINANSIJA	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO ZA PROSTORNO UREĐENJE, GRAĐEVINARSTVO I EKOLOGIJU	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO EKONOMSKIH ODNOSA I REGIONALNE SARADNJE/ MINISTARSTVO ZA EVROPSKE INTEGRACIJE I MEĐUNARODNU SARADNJU RS	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO NAUKE I TEHNOLOGIJE/ MINISTARSTVO ZA NAUČNOTEHNOLOŠKI RAZVOJ, VISOKO OBRAZOVANJE I INFORMACIONO DRUŠTVO RS	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO PROSVJETE I KULTURE	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO PRAVDE	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO SAOBRAĆAJA I VEZA	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO INDUSTRIJE, ENERGETIKE I RUDARSTVA/MINISTARSTVO ENERGETIKE I RUDARSTVA MINISTARSTVO PRIVREDE I PREDUZETNIŠTVA	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO PORODICE, OMLADINE I SPORTA RS	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
MINISTARSTVO ZDRAVLJA I SOCIJALNE ZAŠTITE	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
MINISTARSTVO UPRAVE I LOKALNE SAMOUPRAVE	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno mišljenje
AGENCIJA ZA AGRARNA PLAĆANJA	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
FOND PIO RS	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
JU JAVNI FOND ZA DJEĆIJU ZAŠTITU	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
ZP „HIDROELEKTRANE NA VRBASU“ A.D. MRKONJIĆ GRAD	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
OPŠTINA HAN PIJESAK	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje
OPŠTINA BRATUNAC	2019.	Pozitivno mišljenje	Pozitivno Mišljenje

LITERATURA

- Zakon o reviziji javnog sektora Republike Srpske
- Godišnji revizorski izvještaj za 2019. godinu
- Godišnji revizorski izvještaj za 2018. godinu
- Godišnji revizorski izvještaj za 2017. godinu
- Godišnji revizorski izvještaj za 2016. godinu
- Registar preporuka Glavne službe za reviziju javnog sektora republike Srpske:
<https://www.gsr-rs.org/>
- Online baza i portal: www.revizije.info
- Odgovori na dopise na osnovu Zakona o slobodi pristupa informacijama (Agencija za javne nabavke, jedinice lokalne samouprave, Okružna javna tužilaštva Republike Srpske)
- Analiza revizorskih izvještaja jedinica lokalne samouprave, CCI 2020.
- Zapisnici sa održanih sjednica Odbora za reviziju Narodne skupštine Republike Srpske

Ovaj publikacija urađena je uz podršku Švedske u BiH

Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Centara civilnih inicijativa (CCI)
i ne mora da odražava stavove Ambasade Švedske u BiH

Projekat „Učinkovitija javna revizija za smanjenje korupcije u Bosni i Hercegovini“ provode Centri civilnih inicijativa (CCI) uz finansijsku podršku Švedske. Projektom se želi doprinijeti odgovornijem trošenju budžetskih sredstava i smanjenju korupcije u javnim institucijama u BiH